

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ВИМІРЮВАЛЬНА
ТЕХНІКА
ТА МЕТРОЛОГІЯ**

МІЖВІДОМЧИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ЗБІРНИК

Відповідальний редактор – д-р техн. наук. проф. Б. І. Стадник

Видається з 1965 року

Випуск 77

Львів
Видавництво Львівської політехніки
2016

УДК 621.317

*Рекомендувала Вчена рада Національного університету “Львівська політехніка”
(протокол № 20 засідання від 23.02.2016 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 13126-2010Р від 13.08.2007 р.*

Редакційна колегія:

Богдан Стадник,

проф., д-р техн. наук,
Національний університет “Львівська політехніка”
(відповідальний редактор);

Валерій Дудикевич,

проф., д-р техн. наук,
Національний університет “Львівська політехніка”
(заступник відповідального редактора);

Михайло Дорожовець,

проф., д-р техн. наук,
Національний університет “Львівська політехніка”
(відповідальний секретар);

Ярослав Луцик,

проф., д-р техн. наук,
Національний університет “Львівська політехніка”;

Орест Івахів,

проф., д-р техн. наук,
Національний університет “Львівська політехніка”;

Микола Микийчук

проф., д-р техн. наук,
Національний університет “Львівська політехніка”;

Адам Ковальчик,

проф., д-р техн. наук,
Національний університет “Львівська політехніка”;

Василь Паракуда,

доц., канд. техн. наук,
Державний науково-дослідний інститут “Система”;

Ігор Руженцев,

проф., д-р техн. наук,
Харківський національний університет радіоелектроніки;

Леонід Назаренко,

проф., д-р техн. наук,
ДНВО “Метрологія” (Харків);

Томас Фрьоліх,

проф., д-р техн. наук,
Технічний університет Ільменау (Німеччина);

Богуслав Венцек,

проф., д-р техн. наук,
Лодзька політехніка (Польща);

Святослав Ячишин,

проф., д-р техн. наук,
Національний університет “Львівська політехніка”;

Зігмунд Лех Варша,

канд. техн. наук,
Польське метрологічне товариство (Польща);

Євген Володарський,

проф., д-р техн. наук,
Національний університет України “Київський політехнічний інститут”;

Ігор Курітник,

проф., д-р техн. наук,
Університет в Бельсько-Бяла;

Василь Друзюк,

канд. техн. наук, головний метролог
УМГ “Львівтрансгаз”.

Олександр Гук,

канд. техн. наук, Генеральний директор
НВО “Термоприлад” ім. В. І. Лаха;

Анатолій Саченко,

проф., д-р техн. наук,
Тернопільський національний економічний університет

Адреса редколегії:

*Національний університет “Львівська політехніка”,
бул. С. Бандери, 12, 79013, Львів-13
E-mail: ivt@polynet.lviv.ua*

ЗМІСТ

ОПРАЦЮВАННЯ ТА ПЕРЕТВОРЕННЯ ВИМІРЮВАЛЬНИХ СИГНАЛІВ

<i>Микуйчук Микола, Стадник Богдан, Яцишин Святослав, Луцук Ярослав.</i> Розумні вимірювальні засоби для кіберфізичних систем.....	3
<i>Дорожовець Михайло, Никитанчук Олена.</i> Застосування методу серій для дослідження взаємної кореляції спостережень.....	17

ЗАСОБИ ВИМІРЮВАНЬ ЕЛЕКТРИЧНИХ ТА МАГНІТНИХ ВЕЛИЧИН

<i>Матвіїв Роман.</i> Удосконалення структурних методів коригування адитивних похибок калібраторів напруги постійного струму	22
<i>Горват Андрій, Молнар Олександр, Мінькович Віктор.</i> Дослідження діелектричних властивостей речовин у діапазоні радіочастот.....	29

<i>Паламар Михайло, Поіхало Анатолій, Стрембіцький Михайло, Кругльов Володимир.</i> Метод вимірювання електричних параметрів великомагнітних антенних систем	35
--	----

ЗАСОБИ ВИМІРЮВАНЬ ТЕПЛОВИХ ВЕЛИЧИН

<i>Стадник Богдан, Яцишин Святослав.</i> Основи квантової термометрії.....	40
<i>Мельник Сергій, Петріченко Генадій, Тулузов Ігор.</i> Нові методи теплової томографії, а також фільтрації тепловізійних зображень.....	49
<i>Крайовський Володимир.</i> Дослідження термометричного матеріалу $Hf_{1-x}Er_xNiSn$	58
<i>Лопатко Ольга, Микитин Ігор.</i> Нейронні мережі як засіб прогнозування значення температури за переходним процесом	65
<i>Василіха Христина, Яцук Василь, Здеб Володимир, Яцук Юрій.</i> Вдосконалення цифрових термометричних засобів для дослідження сонячних колекторів	70
<i>Дорожовець Михайло, Бурдега Мар'яна.</i> Дослідження впливу методичної та інструментальної складових похибки на точність реконструкції температурного поля на поверхні стінки	79

ВИМІРЮВАЛЬНІ ПЕРЕТВОРЮВАЧІ

<i>Клим Галина, Костів Юрій, Чалий Дмитро, Івануса Андрій, Ткачук Тарас.</i> Оптимізований метод вимірювання позитронних анігіляційних спектрів у наноматеріалах з розвиненою поруватістю для сенсорних застосувань.....	87
<i>Кривенчук Юрій, Микитин Ігор, Сегеда Олег.</i> Експериментальні дослідження залежності вимірюваної температури від частоти антистоксової компоненти спектра комбінаційного розсіювання світла для Al_2O_3	94
<i>Кочан Орест.</i> Корекція похибок дрейфу та набутої неоднорідності у термоелектричному перетворювачі з керованим профілем температурного поля.....	99
<i>Дейнека Ростислав.</i> Накладний індуктивний перетворювач для магнітної дефектометрії	109
<i>Івах Роман, Хома Володимир, Хома Юрій, Питтель Іван.</i> Аналіз граничних умов працездатності вимірювальних перетворювачів імітансу на базі операційних підсилювачів.....	115

ВИМІРЮВАЛЬНІ СИСТЕМИ

<i>Кричевець Олександр.</i> Застосування елементів теорії кінцевих автоматів для дослідження динамічних властивостей обчислювальних компонентів вимірювальних систем.....	121
---	-----

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ

<i>Кисилевська Альона, Коєва Христина, Тонкус Олексій.</i> Метрологічне забезпечення вимірювання вмісту загального органічного вуглецю у мінеральних водах	127
<i>Юзевич Лариса.</i> Математичне моделювання якості підземних трубопроводів у умовах корозійної втоми.....	136

ПРОБЛЕМИ ВИМІРЮВАНЬ В НАРОДНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

<i>Калініна Олена, Байцар Роман.</i> Вплив технічно-естетичних показників якості паковання на попит продукції	143
<i>Бойко Тарас, Сищук Ольга.</i> Класифікація ризиків комунікацій під час надання освітніх послуг	148
<i>Сусол Наталія, Микуйчук Микола.</i> Ітеративна модель управління ризиками приготування небезпечної продукції ресторанного господарства	156
<i>Обішта Анатолій, Сорока Ірина, Руда Марія.</i> Антропогенна трансформація властивостей екотонів захисного типу на шляхах залізничного транспорту.....	165
<i>Трембач Богдан, Кочан Роман.</i> Аналіз похибки вимірювання кута напряму на ціль розподіленою системою звукової артилерійської розвідки.....	177
<i>Остап'юк Соломія.</i> Встановлення параметрів мікробіологічних ризиків у критичних точках контролю технологічного процесу виробництва пастеризованого молока	183
<i>Мідик Ігор, Чабан Олеся.</i> Дослідження електричної та математичної моделі контролю якості овочів.....	188

CONTENT

PROCESSING AND CONVERSION OF MEASURING SIGNALS

<i>Mykychuk Mykola, Stadnyk Bohdan, Yatsyshyn Svyatoslav, Lutsyk Yaroslav.</i> Smart measuring instruments for cyber-physical systems.....	3
<i>Dorozhovets Myhailo, Nykypanchuk Olena.</i> Application of series for research cross-correlation observations	17

MEANS FOR MEASURING ELECTRICAL AND MAGNETIC QUANTITIES

<i>Matviyiv Roman.</i> Improving structural methods of adjustment of additive errors of DC voltage calibrators	22
<i>Horvat Andriy, Molnar Olexandr, Minkovich Viktor.</i> Study of dielectric properties of substances in the range of radio frequencies	29
<i>Palamar Mykhailo, Poikhalo Anatolii, Strembitskyi Mykhailo, Kruhlov Volodymyr.</i> Measurement method of electrical parameters of large dimension antenna systems	35

MEANS FOR MEASURING THERMAL QUANTITIES

<i>Stadnyk Bohdan, Yatsyshyn Svyatoslav.</i> Fundamentals of quantum thermometry.....	40
<i>Melnik Serhiy, Petrichenko Hennadiy, Tuluzov Ihor.</i> New methods of tomography and thermal images filtering	49
<i>Krayovskyy Volodymyr.</i> Study of thermometric material $Hf_{1-x}Er_xNiSn$	58
<i>Lopatko Olha, Mykytyn Ihor.</i> Neural networks as a tool for the temperature value prediction using transition process	65
<i>Vasylyha Chrystyna, Yatsuk Vasyl, Zdeb Volodymyr Yatsuk Yuriy.</i> Improvement of digital termometric units for solar collector investigations.....	70
<i>Dorozhovets Myhailo, Burdeha Mariana.</i> Study of methodological and instrumental components of the error on the accuracy of the reconstruction of temperature field on a wall surface	79

MEASURING CONVERTERS

<i>Klym Halyna, Kostiv Yuriy, Chalyy Dmytro, Ivanusa Andriy, Tkachuk Taras.</i> Optimized method for measuring of positron annihilation lifetime spectra in nanomaterials with extended porosity for sensor applications.....	87
<i>Kryvenchuk Yurii, Mykytyn Ihor, Seheda Oleh.</i> Experimental studies of the temperature dependence of Raman frequencies for Al_2O_3	94
<i>Kochan Orest.</i> Correcting the errors due to drift and due to acquired thermoelectric inhomogeneity in the thermocouple with controlled profile of temperature field.....	99
<i>Deyneka Rostyslav.</i> Attachable magnetic inductive transducer for defectometry.....	109
<i>Ivakh Roman, Khoma Volodymyr, Khoma Yuriy, Pytel Ivan.</i> Analysis of boundary conditions of efficiency for immitance measuring transducers based on operational amplifiers	115

MEASURING SYSTEMS

<i>Krychevets Olexandr.</i> Using elements of the theory of finite automata to study the dynamic properties of computer components of measuring systems	121
---	-----

STANDARDIZATION AND CERTIFICATION

<i>Kysylevska Alyona, Koyeva Chrystyna, Tonkus Olexiy.</i> Metrological support of measurement of organic carbon content in mineral waters.....	127
<i>Yuzevych Larysa.</i> Modeling quality of underground pipelines in the conditions of corrosive fatigue	136

PROBLEMS OF MEASUREMENTS IN NATIONAL ECONOMY

<i>Kalinina Olena, Baytsar Roman.</i> Impact of technical and aesthetic parameters of the quality of package on the product demand.....	143
<i>Taras Boyko, Syschuk Olha.</i> Classification of communication risks while providing educational services	148
<i>Susol Natalya Mykychuk Mykola.</i> Iterative model of risk management of preparation of hazardous products in the restaurant industry.....	156
<i>Obshta Anatoly, Soroka Iryna, Ruda Mariya.</i> Anthropogenic transformation of protective ecotone properties in ways of the railroad transport.....	165
<i>Trembach Bohdan, Kochan Roman.</i> Analysis of the error of the measurement of direction angle to a target using the distributed system of acoustic artillery reconnaissance	177
<i>Ostapyuk Solomiya.</i> Determining microbiological risk parameters in critical control points of the technological process of pasteurized milk production.....	183
<i>Miduk Ihor, Chaban Olesya.</i> Study of the electrical and mathematical models for quality control of vegetables	188

ДЛЯ НОТАТОК

Збірник наукових праць

ВИМІРЮВАЛЬНА ТЕХНІКА ТА МЕТРОЛОГІЯ

МІЖВІДОМЧИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ЗБІРНИК

Видається з 1965 року

Випуск 77

Редактор *Оксана Чернигевич*
Комп'ютерне верстання *Наталії Максимюк*
Художник-дизайнер *Уляна Келеман*

Здано у видавництво 6.05.2016. Підписано до друку 28.12.2016.

Формат 60×84¹/₈. Папір офсетний. Друк на різографі.

Умовн. друк. арк. 23,2. Обл.-вид. арк. 19,8.

Наклад 100 прим. Зам. 160985.

Видавець і виготовник: Видавництво Львівської політехніки
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4459 від 27.12.2012 р.

бул. Ф. Колесси, 4, Львів, 79013
тел. +380 32 2582146, факс +380 32 2582136
vlp.com.ua, ел. пошта: vmr@vlp.com.ua